

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K.

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Grašičanskem“ in dvakrat v letu „Vozal red železnice, parnikov in poštinih vozov“. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in sal.

Revizija ljudskega štetja v Gorici.

Shodi radi revizije ljudskega štetja

bodo jutri v sredo zvečer ob 8. uri

pri Gorjancu na Kornu;
pri Bitežniku na Cingraju;
pri Hvaliču na Stolnem trgu;
pri Molarju na Senenskem trgu.

Pridite na shode v obilnem številu! Tam se pove, kaj se je doseglo dosedaj z revizijo ljudskega štetja in kaj treba še storiti, da bo uspeh za nas Slovence kolikor mogoče ugoden.

Uradne ure na glavarstvu

so, kakor že naznanjeno
dopoldne od 9.—12;
popoldne od 4.—7. zvečer.

Tako je dana prilika vsem, da lahko predo pogledat v pole na glavarstvo! Pozurite se!

Agitirajte

od moža do moža! Vsak naj gre pogledat, kako je upisan njegov občevalni jezik. Nihče ne more z gotovostjo trditi, da je upisan za Slovence. Treba pogledati v pole. Lahki so sčeparili na vse načine ter vse polno notoričnih Slovencev upisali za Lahe.

Zato: na glavarstvo, Slovenci, pogledat, če je kdo izmed Vas upisan za Laha! Sveta narodna dolžnost Vas kliče. Še je čas! Zato na glavarstvo! Podvizajte!

Delavci!

Razne delavce so zapisali za Lahe, dasi so Slovenci in so upisali slovensko za svoj občevalni jezik. V tem oziru imajo marsikaj na vesti laški delodajalci in lastniki hiš, potem pa tudi revizorji in drugi skriti magistratovi elementi, ki so prepisovali pole ter fabricirali iz Slovencev Lahe.

Slovenski delavci! Obilo Vas je upisanih za Lahe; dosti je že popravljenih ter so upisani zopet za Slovence, ali gotovo se jih še dobi, ki so upisani za Lahe! Še

je čas! Pojdite na glavarstvo pogledat, kako je upisan Vaš občevalni jezik! Če ste upisani za Lahe, se to takoj popravi! Vaša sveta dolžnost je, da se zglasite, da boste vsi zapisani za Slovence! Naprej — dokler je še čas!

Služkinje!

Dobro so se držale one, ki so bile klicane. Dobila pa se je bila vendar jedna, ki se je tako bala svoje laške gospodinje, da je rekla na glavarstvu, da je Lahinja! Sodruga so jej rekly opravičeno: Izdajica! — Nič se bati nikogar! Katera le more, naj skoči pogledat na glavarstvo, kako je vpisana, ali za Slovence ali za Lahinjo. Če je upisana za Laha, j pove, da je Slovenka, pa hitro popravi, kar so zagrešili laški gospodarji ali pa magistratovci!

Le nič se bati! Kar korajžno na glavarstvo pogledat, kako ste upisane! Čas je zadnji!!

Slovinci, rojeni v Gorici,

oni, katerih rod že od nekaj biva tod, naj se potrudijo vsi, ki se doslej še niso, da pogledajo nemudoma, kako so upisani. Te smatrajo na magistratu že za pristne Lahe, zato so jih upisavali kar vprek za Lahe. Toda za Lahe ne smejo veljati v Gorici rojeni Slovenci, marveč za Slovence! Torej, pozor! Na glavarstvo!

Kdor je dobil vabilo,

pa se ni odzval, bodisi da ni mogel ali ni hotel, naj se odzove danes ali jutri! Vsakega Slovenca sveta dolžnost je poskrbeti, da je upisan pri ljudskem štetju za Slovence!

Oni, ki so spremenili stanovanje ali službo

od časa ljudskega štetja, naj gredo na glavarstvo pogledat, kako so upisani, ker se je temu ali onemu prav lahko pripetilo, da je upisan za Laha, dasi se je sam prijavil za Slovence!

Morda pa tudi dobi na glavarstvu vabilo, katero se mu ni moglo dostaviti prav radi premembe stanovanja ali službe! Pozor!

Ali je moja naznanilnica na glavarstvu?

Tako se lahko vpraša vsakdo, ker nihče ne ve, ali je njegova naznanilnica na glavarstvu ali ne. Morda je, morda je ni! Lahki so uganjali razne reči s slovenskimi polami. Če je naznanilnica izmaknjena, ni mogel biti dotičnik povabljen, ker ni nikjer štet!

Torej vsi, ki še niso šli, pojdite pogledat, če je Vaša naznanilnica na glavarstvu!

Koliko nas bo?

Na glavarstvu morajo pridno popravljati občevalni jezik. Slovencev je izkazal magistrat 6653 — število pa sedaj pri reviziji raste in raste.

Upamo, da nas bo 10.000! — Seveda še vedno ne bo izkazano pravo število Slovencev v Gorici!

Da nas bo več in več — vsi na glavarstvo, da se Slovence, ki so upisani za Lahe, popravi zopet v Slovence!

Rotimo Vas, mestni Slovenci in Slovenke, storite svojo sveto narodno dolžnost!

Poglavje o občinskih tajnikih

v načrtu novega občinskega reda.

»Samouprava« je priobčila ta-le članek:

Čitatelje smo že seznanili z načrtom novega občinskega reda (glej 2.—3. številko »Samouprave« tekočega leta). Ta načrt je bil svoj čas odposlan c. kr. vladi, ki je nasvetovala nekatere izpremembe zlasti tistih določil, ki se tičejo občinskih tajnikov. O tem poglavju smo se namenili danes izpregovoriti nekoliko besedi.

Ne da se oprekati, da je deželni odbor tista oblast, ki ima najjasnejši pogled v ustroj občinske uprave, kajti vsakdanji stiki z občinami v najrazličnejših vprašanjih javne uprave so mu omogočili, da je do jedra spoznal vrline in pomanjkljivosti,

ki jih ima ustroj občinske samouprave. In baš to spoznanje ga je privedlo do zaključka, da je treba stari občinski red, ki šteje danes skoro pol stoletja svojega življenja, preustrojiti tako, da bo odgovarjal novodobnim razmeram in zahtevam javne uprave. Tak modern občinski red smo objavili v zgoraj omenjenih številkah »Samouprave«. Kakor že rečeno, so zadela določila o občinskih tajnikih pri osrednjih činiteljih na pomisleke, vsled česar se je deželni odbor odločil odstraniti vse ovire, ki so stale na poti novemu občinskemu redu. Šlo se mu je pač zato, da se mora priti do izboljšanja občinskega poslovanja, pa naj si bo že po eni ali drugi poti.

Ze opetovano smo naglašali, da je prenešeno in lastno področje občin najrazličnejše in časih zelo komplicirano. Naj si so zapričele samoupravne ali državne oblasti katerokoli upravno akcijo, vsaka je še končala pri občini. Pri občini, ki se od nje zahtevajo raznovrstne informacije, se začenja nabirati tvarina, ki je potrebna za življenje vseh javnih oblasti. Tisočera so vprašanja, ki je v njih treba sodelovanja občin v prenešenem delokrogu: vzemimo letošnje ljudsko štetje, vzemimo vsakoletno kmetijsko statistiko, vojaške stvari, sodnijske stvari itd. Kolikeri so pa posli, ki jih mora občina opravljati v lastnem področju? Preveč bi se zamudilo, ako bi jih hoteli naštevati. Ako omenimo najpoglavnejše in najvažnejše si zamore vsak lajk vstvariti sliko, kako obsežno in čestito kako težavno je poslovanje občine v lastnem področju: upravljanje premoženja in na občinsko vzevo se nanašajočih zadev; skrb za varnost oseb in lastnine; skrb za vzdrževanje občinskih cest, poti, mostov; poljska policija; policija radi živčeva in nadzorstvo nad trženjem itd.; zdravstvena policija; npravstvena policija; preskrbovanje revežev; stavbna policija radi ognja, izvrševanje stavbnega reda in izdajanje policijskih stavbnih dovolil; spravni poskusi med spornimi strankami itd.

Ampak, kdo naj opravlja vsa ta neštivilna opravila vestno, skrbno in natan-

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

Še ni bilo preteklo pol leta po smrti njegove soproge, ko se je že zopet poročil s hčerjo nekega kupčijskega znanca, molokanskega*) kozaka v Uralu. Oče neveste mu je dal svojo hčer, ne gledé na to, da je bil Ignat znan tudi v Uralu kot »razposajenec«, in v jesni se je vrnil Ignat s svojo ženo, mlado Kozacko, domov. Klicali so jo Natalja. Visoka, vitka, s širokoodprtimi modrimi očmi in dolgo, temnoplavkasto kito, je bila dostojen par za krasotca — Ignata. On je bil ves srečen, ponašal se s svojo ženo in jo ljubil s strastno ljubeznijo zdravega moža. A kmalu jo je začel zamišljeno in s pozornostjo opazovati.

Redkokedaj se je prikazal smehlaj na ovalnem, strogo pravilnem licu njegove žene, — vedno je razmišljala o nečem, kar je ležalo izvestno izven življenja, in v njenih sinjih očeh, ki so bile vedno hladne in mirne, se je svetilo včasih nekaj mračnega, pahljega. Kedar ni imela opraviti z gospodinjstvom, se je vsedala v največji izbi hiše k oknu in presedela tam po dve, po tri ure, molče in ne da bi se ganila. Njeno lice je bilo obrnjeno na ulico, toda pogled njenih očij je bil tako brezbrizen do vsega, kar je živelo in se gibalo tam za oknom in ob istem času tako napeto globok, kakor bi gledala v dno svoje duše. Tudi njena hoja je bila čudna; — Natalja se je gibala v prostornih sobah Ignatove hiše počasi in previdno, kakor bi nekaj nevid-

nega tesnilo svobodo njenih stopinj. Hiša je bila opravljena s težkim, kmetjsko-bahatim razkošjem, vse v njej je sijalo in kričalo bogastvo lastnika, toda Kozacka je hodila mimo dragega pohištva in nakopičene srebrnine tako nekako od strani in plaho, kakor bi se bala, da jo vse te stvari zgrabijo in zadavijo. Šumno življenje velikega trgovskega mesta pač ni zanimalo te molčeče ženske in kedar se je vozila z možem na izprehod — je vpirala oči v kočijažev hrbet. Ako jo je mož vzel s seboj na poset, je šla in se vedla tam ravno tako čudno kakor doma; ako so prišli gostje k nji sami, jih je gostila z vnemo, ne da bi kazala tudi le malo zanimanje k temu, s čemur so govorili, in ne da bi videla onega njih raje nego drugega. Le modri in doviptni kum Majakin je vzbudil zdajpzdaj na njenem licu smehlaj, nejasen kot senca. Govoril je o nji:

»To je drvo, ne ženska! A življenje se ne da ugasiti prav tako, kakor grmada, in vsi gorimo v njem; tudi ta molokanka se še vname, le počakaj in daj ji časa. Tedaj homo videli, v kakšnih barvah se še razcveti.«

»Ej, ti poganka!« je rekal Ignat svoji ženi v šali. »O čem razmišljaš? Ali tuguješ za svojo kozacko vasjo? Živi veselejši!«

Molčala je in mu gledala mrino v obraz.

»Prepogosto hodiš v cerkev ... počakala bi. Saj bo še dovolj časa, da moliš za svoje grehe ... in poprej jih moraš še storiti. Veš, če ne grešiš, se ne pokoriš, in če se ne pokoriš, ne rešiš svoje duše ... Torej le greši, dokler si mlada. Ali se peljeva na izprehod?«

»Ne ljubi se mi ...«

On se je vsedel k nji, objemal jo, hladno in skopo v povračanju njegove ljubezni, in zagledavši se v njene oči, ji je govoril:

»Natalja! Povej, zakaj si tako nevesela? Ali ti je dolgčas pri meni, a?«

»Ne«, je kratko odgovorila.

»Kaj ti je torej? — Hočeš-li nov nazaj?«

»Ne, ne ... to je le tako ...«

»Na kaj misliš?«

»Saj ne mislim ...«

»Kaj pa je potem?«

»Tako ...«

Nekoč se mu je posrečilo, dobiti od nje daljši odgovor:

»Nekaj plahega je v mojem srcu. Tudi v očeh. In vedno se mi zdi, da to ni pravo ...«

Pokazala je z roko okrog sebe, na stene, na pohištvo, na vse. Ignat ni razmišljal o njenih besedah in smeje se je odgovoril:

»To se motiš! Tu je vse pravo in pristno ... same drage in trpežne reči. A če hočeš, jih vse sežgem, razprodam in podarim ter nabam novin! No, ali želiš?«

»Zakaj?« je dejala ona mirno.

Čudno se mu je dozdevalo nazadnje, kako da ona, tako mlada in zdrava, živi, — kakor bi spala, ne da bi se ji zahotelo česar koli, ne da bi šla drugam, kakor v cerkev, in se izogiblje vseh ljudi. In tolažil jo je:

»Le počakaj, sina mi porodiš, in vse drugo življenje se začne za tebe. Zato si žalostna, ker imaš premalo skrbi; on pa ti jih bode že napravil. Saj boš rodila sina, a?«

»Kakor je Bogu drago ...« je odgovorila in povsila glavo.

Potem ga je njeno razpoloženje začelo dražiti.

(Dalje prih.)

* Neka verska sekta.

čno? Župani so po večini kmečkih občin preobloženi s svojimi domačimi deli, da bi mogli sami zmagovati vse, kar se od njih zahteva. Veliko odgovornost jim nalaga že njih domače gospodarstvo, in ni mogoče zahtevati, da bi se posvetili izključno javnim opravilom.

Isto velja tudi za podžupane. Kdo naj torej vodi v občinskem uradu posle?

Evo, to so bila razmotrivanja, ki so dovedla deželni odbor do tega, da je sklenil z zakonom ustanoviti mesta občinskih tajnikov, ki bi naj bili dešna roka vsakokratnega župana in ki bi naj hitro, natančno in vestno izvrševali naročila starešinstva, županstva in predstojnih oblasti.

S prvotnimi določili o občinskih tajnikih, ki jih je deželni odbor sestavil, se ni strinjala c. kr. vlada, zato je sestavil nova.

Oglejmo si jih!

Poglavje o občinskih tajnikih v preustrojenem načrtu novega občinskega reda predpisuje najprej, da mora starešinstvo odkazati županstvu za opravljanje poslov lastnega in prenešenega področja potrebi primerno osebe in potrebne uradne prostore.

V vsaki županiji se zato morata ustanoviti mesti tajnika in blagajnika.

Mnogo občin pa je premajhnih in presiromašnih, da bi zmogle tako nastale troške. Zato pa modro previdujejo tastvarna določila, da se morejo dve ali več sosednih občin združiti, da sprejmejo skupnega tajnika.

Nekatere občine v naši deželi so tako velike in njih opravila so temu dosledno tako mnogobrojna, da bi jih sam tajnik ne mogel zmagovati.

Tudi za ta slučaj je poskrbljeno tako, da zamore občinski zastop, ako se izkaže potreba, ustanoviti mesta še drugih uradnikov in služabnikov.

Praksa je pokazala, kako škodljivo je za občinsko upravo in, po njej, za javno upravno življenje sploh, ako se tajniki v vsaki dobi menjavajo. Zato določa novi načrt, da mora biti mesto tajnika stalno.

Starešinstvo mora sestaviti organičen pravilnik, v katerem mora določiti število in značaj uradniških in služabniških mest, ki se naj ustanove, dalje pogoje in način imenovanja, službene pravilnike in disciplinarne predpise; dalje mora tudi določiti posebne kvalifikacije (sposobnosti), ki se zahtevajo za oddajo posameznih mest in končno plače in morebitne pokojnine in preskrbnine uradnikov in služabnikov.

V organičnem pravilniku se mora navesti, kateri občinski uslužbenci pripadajo uradniški in kateri služabniški vrsti.

(Konec prih.)

katera skrbi za zdrave kožo in hoče iz ebti se peg ter ohraniti nežno in mehko kožo ter belo polt, se umiva lo z

Dama, Njijim mlečnim milom (znamka konjček) tvrdke Bergmann & drug Teschen na Elbi.

Komad po 80 vin. se dobi v vseh lekarnah, mirodlinicah in prodajalnah parfumov.

Iz osrednjega semenišča.

Gospod urednik! Ker sem čal, da je lanski dopis o razmerah na goriškem »vseučilišču« tako blagodejno učinkoval na razne, posebno črne čitatelje, sem se odločil podati javnosti danes par vrstic prav kremenite resnice, katere naj bi služile v poduk našim vernim deželanom, ki mislijo, da je njihov sin že v blaženem zavetju, če nosi črno haljo in vživa vzgojo semeniških vzgojiteljev.

Morda ta dopis tudi ne, bo škodoval rdečeobrobjenim talarjem ki poznajo razmere le toliko, kolikor jih jim naslikajo vzgojitelji s svojimi namazanimi jeziki.

Gotovo je, da si bodo nekateri belili glave, od kod prihaja ta rožn. venec in da se bodo bogoslovci malce če ne na zunaj vsaj v srcu smejali, češ, prav je tako, da se izve, kar je nam še misliti prepovedano.

Kar smo lani navedli o potujčevanju semenišča, odgovarja seveda čisti resnici, saj se globoko užaljeni gospod »šumašter« ni mogel in znal drugače zagovarjati kot s tem, da je stopil lunaški pred svoje gojence in na ves glas zatulil: »Vse je bilo

zlagano od prve do zadnje besede, jaz sem nedolžen!»

Kmalu na to je napravil polet do Trziča, kjer je imel pontifikalno mašo. Vzel je s seboj 7 bogoslovcev in med njimi Pleta. Na železnici je ostalih šest zalovil v tretji razred, Plet pa se je peljal v prvem.

Msgr. Castelliz je poslal letos ljubega protežiranca Pleta v škof. zavod za predstojnika — vzgojitelja — za prefekta. Intelligenti sat!

Naš preljubi oče Borgia pa, ki nosi sicer očala, ne vidi nič, ne sliši nič, kot bil bi mrtva stvar!

Glavno pa, kar nam teži srce, je novi duhovski vzgoji čisto tuji veter, ki je jel pihati v naši »teologični fakulteti« ne toliko po krivdi Castelliza (ker je preomejen) kolikor po importiranem jezuitu Zecchiniju. Ta človek je romal že po celi Evropi in povsod so se ga kmalu naveličali, najbrže že radi tega, ker tako deviško izgleda.

V Gorici je študiral do četrte gimnazije, ali ker mu učenje ni teknilo, je cmoknil. Kam sedaj? K jezuitom se je odločil in sicer kar v »Blaženo«, saj tam je kmalu dosti. Res — ko je tam nekaj let preživel, so se ga naveličali in marš ž njim v Galicijo — tam se ga niso mogli privaditi, in hajdi ž njim med Francoze! Francoska bi morda še do danes ne pometla kot je z menihi, če bi tega duhovitega moža ne bilo tja. Po tej priliki je naš vandrovec poskušal še na Portugalskem, kjer so mu pa tla postala še prej nego drugje vroča in zato je bil prestavljen v Zader, glavno mesto Dalmacije. Tu meni nič tebi nič je nadaljeval bruhanje svoje fanatične zagrenosti tako, da je z drugimi patruži vred moral pobrati šila in kopita ter poskusiti zadnjo srečo na domači zemlji v »laški« Gorici.

V tem romarskem vitezu je videl naš Borgia edino nado in edino rešitev osrednjega semenišča. Res, ni se zmotil.

Četrto leto je, kar ta jezuitski virtuozi okužuje semeniški zrak in navdihuje bogoslovce z onim duhom, ki je njega prenašal z enega konca Evrope na drugega!

Takoj ob nastopu svoje službe kot spiritual je zatrjeval, da on hoče semenišče radikalno reformirati in sicer v notranji obliki namreč, da bo vzgajal bodoče namestnike božje v onem duhu, ki ga cerkev dandanes potrebuje, ergo: »restaurare omnia in Xo jesuitico«. Slovence, tako se mu je zdelo, govoriijo preglasno svojo diabolčno govorico, zato je takoj začel rohneti, da naj se razne narodnosti ne »izzivajo«, ampak če je mogoče, naj Slovenci občujejo z Italijani etc. Predlanskem je pa slišal, da imajo Slovenci tudi vsako nedeljo slovenski krščanski nauk in v postu slovenski križev pot. To mu je pa bilo že preveč, da bi »Goriški« Bog moral še ta grdi slov. jezik poslušati. Hitro je nakačil rektorja in reš z roko v roci sta jo mahnila k Borgiji, ki ju je seveda milostno uslišal. Isto se je zgodilo lani, ko se je šlo za odpravo slov. križevega pota. Jezuit je pisal celo v Rim, naj vendar dovolijo latinski križev pot in naj latinskega še z odpuški zabelijo, da bo on imel zaslobo, češ do sedaj ste molili Boga brez odpuškov ali odslej bo drugače. In glejte — srednjeveško čudo se je zgodilo! Iz Rima so naložili latinskemu križevemu potu toliko odpuškov, da je le čudežno čudo, če se žice pri brzjavi niso potrgale prevelike teže. Jezuit je namreč sam povedal Slovincem in Hrvatom, ko so šli protestirati, da je odpuške dobil po brzjavi. Ko je videl, kako so Slovenci užaljeni radi krivice, je zabrehal: »Slovensčine v cerkvi sploh ni treba!«

Pa pride še.

Novi zdravnik v Komnu.

Iz Komna.

Dne 28. septembra t. l. je bila sklicana starešinska seja v Komnu z dnevnim redom: 1. Sklepanje o občinskem zdravniku; 2. Sklepanje o občinskem biku; 3. Razno.

Radi popolne neudeležbe klerikalne večine, (naravno, da se klerikalci niso vdeležili seje po »Befehlu« dekanovom,) ni se vršila ta seja. Takoj po odhodu naprednih starešin je razposlal naš župan, dekanov pohlevni sluga na županskem stolu, že pripravljena vabilja z istim dnevnim

redom, istimi slovniškimi napakami, a z dostavkom, da sklicuje sejo na podlagi § 41 obč. r. na dan 1. oktobra t. l.

1. oktobra se je zbralo obč. starešinstvo, mislim da, polnoštevilno k seji. Kmalu po otvoritvi seje, pripelje naš najvišji občinski poglavar, dekan Valentinčič, nekega človeka v sobo k seji, ga predstavi: zdravnik dr. Fulnecky! in **TAKOREKOČ VKAŽE**, da se ga sprejme za obč. zdravnika.

Čujte! mesto obč. zdravnika bi ne bilo smelo biti še razpisano, kajti, sklepi starešinstvene seje, v kateri se je sklepalo o razpisu mesta zdravnika, niso še pravomočni, ker je proti istini vložen utok, ki ni še končno rešen. A naše županstvo se ne briga za utoke, pravomočnost sklepov in druge take »malenkosti«, ne! dekan komandira svojim kimovcem v starešinstvu od župana doli do pismoučenega Ščurka, ki zna v seji polagama »buštibirat« od žene napisani in dekana narekovani, njemu popolnoma nerazumljivi predlog.

Dekan toraj pride k občinski seji, ter kakor kak režiser v marjonetnem gledišču, vkaže svojim marjonetam, da naj sprejmejo od njega protežiranega zdravnika v obč. službo.

Županstvo ni imelo ni najmanjih informacij o tem zdravniku. Niti prvi podžupan, kakor slovesno zatrjuje, ni vedel nicesar o nameravanem nameščenju tega zdravnika, in vsi drugi klerikalni starešine prisegajo, da niso vedeli, da je bil ta zdravnik že v Komnu, predno se je sklepalo o njega nameščenju.

Vsak gospodar hoče imeti zanesljivih informacij, predno sprejme vslužbenca pod svoj krov. Mislim, da bi moralo tudi županstvo poizvedovati predno nastavi zdravnika, kakšnih sposobnosti, kakšnega značaja je oni, ki se pomuja v službo.

Brez poizvedovanj ste sprejeli človeka, mu poverili odgovorno mesto obč. zdravnika, ki ima sicer zdravniški diplom, a mu manjka svojstev, ki morajo diti vsakega zdravnika, ako hoče uspešno vršiti svoj človekoljubni poklic. Vi, klerikalni starešini, ste dokazali zopet, da ne smete inšlit s svojo glavo, nego da se morate slepo pokoravati dekanoveimu terorizmu. Dekan pa, ta vredni božji namestnik, nam je zopet pokazal, da se vestno drži načela: »vrag naj vzame vse — ako nima veljati moja!«

Imeli smo vzornega zdravnika tu v Komnu, a faroška in klerikalna nestrpnost nam ga je prepodila — zato pa je dekan in po njegovem vkazu klerikalno starešinstvo nastavilo občinskega zdravnika, ki se je sicer obvezal zdraviti ljudi na katoliški podlagi, a ki je tak, da se mora slehern človek ki mu ni še vgasnila slednja iskra milosrdja, zgražati nad njegovim vedenjem nasproti bolnikom in početjem na »katoliški podlagi«.

Dovolite, da navedem nekaj slučajev v oznak tega moža.

Sedanji komenski zdravnik je zdravil par mesecev tudi v Bovcu. Od tam je pobegnil — zakaj? to vedo Bovčani in oni!

Kmalu po njegovem nameščenju v Komnu so ga klicali stariši k svoji hčeri. Obolela je za zapljučnico. Zdravil jo je, ali vmrla je tretji dan svoje bolezn. Bolniki, oboleli za zapljučnico, navadno ne vmrjejo mnogo pred krizo ki se pojavi šele 8. dan. A v našem slučaju so govorili ljudje, da bi bil kriv način zdravljenja smrti mladenke.

Seveda se je potem ljudstvo splošno zgražalo nad zdravnikom in nad onimi, ki so zakrivilji njegov prihod v Komen. — A dobila se je podla duša, koji ni bil niti spomin pokojnice svet in žalost starišev dovolj velika — v svoji peklenski zlobi, po načelu: »namen posvečuje svredstvo« je pisala na sodnijo anonimno pismo v katerem oskrunja spomin pokojnice s skrajno zlobno insinucijo, da je pokojnica pila nek strup in odplavljenje sadu prepovedane ljubezni ter da je na posledica tega — vmrla. Načrt in namen je prozoren! Da odvrnejo javno mnenje in da bi vtihnile ljudske govorice, so poslali sodnijo anonimno pismo s podpisom »občina«. Razume se, da niso mogli stariši mirno prenesti tega peklenskega obrekovanja pokojnice ter so zahtevali zopetno izkopanje pokojničnega trupla v svrhu konstatacije, da je anonimna ovadba samo najpodlejšje obrekovanje in kruta žalitev starišev pokojnice in njenega spomina! Niti smrt ni jim sveta! Vsak **POSTEN** človek klone pred veli-

čanstvom smrti, a propalice, ki ne pomnijo tega, kako naj jih imenujemo? —

Sledi naj tu druga slika izza bivanja zdravnika Fulneckega tu v Komnu. K zdravniku pride revnejši mož iz Škrbine. Zdravnik ga preišče ter mu napravi dva praška, ki mu jih računa 1 krono in 40 vinarjev. Mož ga prosi z ozirom, ker je reven, naj mu popusti na ceni. Zdravnik — vsmiljen Samaritan, pa pograbi praška, zabrusi ju možu v obraz ter ga odžene iz sobe. Se li strinja tako rvanje z vzvišenim zdravniškim poklicem??

Tretji prizor! Hčerka tukajšnjega gostilničarja je bolet silno zob. Gre k zdravniku in ga prosi, naj jej izdere zob. Zdravnik jo vpraša, kako se zove in ko zve, da je hčerka naprednega starešinega pograbi taka nervoznost, togota ali kaj, in kakor pravi, prekolne njo, stariše njene in sorodnike ter jo izžene iz sobe. Mož je vendar »zdravnik na katoliški podlagi« ali ga moramo mi razupiti brezverci opozarjati na »dela krščanskega vsmiljenja?«

Četrti prizor. Dne 19. t. m. je zago-rela na malem otroku oblika. Otrok se je silno opeknel. Mati pograbi otroka ter teče ž njim k zdravniku. Zdravnik pregleda opekline, ter napravi zdravilo. Ni hotel pa izročiti nesrečni materi zdravila, dokler bi mu ta ne dala denarja za zdravilo. V naglici, ni mislila mati na denar, ko je šla od doma. Krutnežu-zdravniku ni se smilil otrok in mati — **NAJPREJ DENAR, POTEM ZDRAVILO!** — Prošnje nesrečne matere, ter njeno zagotovilo, da mu pošlje takoj, ko se vrne domov potrebne novce, so našle gluha ušesa. S trpečim, po celum životu opečenim otrokom morala se je **BREZ ZDRAVILA** vrniti domov.

Popolnoma upravičeno se je zgražala nad rvanjem zdravnikovim, in da je dala duška svojim čustvom napram zdravniku v rezkih izrazih — je pač naravno. Tudi ona — sama klerikalka, izrazila se je, da vse **svete podobe** v zdravnikovi ambulanci sobi, ne smejo ga rešiti peklenskega brezdna — ako je Bog pravičen! (Gospod dekan! to so že dvomi v božjo pravičnost!) Danes, 21. t. m. ko to pišem, zvoní za opeklinami vmrlemu otroku!

Peti prizor. Prosili so zdravnika naj pride k nekemu tukajšnjemu trgovcu. Zdravnik pa prav arogantno odgovori da ne gre, ker je namenjen iti v Nabrežino! Vprašamo: kaj naj išče komenski občinski zdravnik v Nabrežini?? Tu je njegova služba! Ako se ne zaveda on dolžnosti zdravnika, kličemo mu v spomin **DOLŽNOSTI SLUŽBE** ki jo je sprejel.

Vsekakor pa želimo, da se zanima za tega človeka in njegovo obnašanje tudi zdravniška zbornica, a naše najsrečnejše želje so: da tak zdravnik nas čim preje zapusti, a bilo to na način kakor v Bovcu ali na drugi način.

Občina: ji.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za Narodno šolo na Blanci je daroval g. prof. dr. Fr. Kos 10 K. Hvala!

Domače vesti.

Dr. Josip Vošnjak, slovenski politik in pisatelj, je umrl v soboto zvečer na svojem posestvu pri Slov. Bistrici. Pokojnik je bil goreč rodoljub, organizator in agitator, mož delaven na političnem in gospodarskem polju. Rojen je bil leta 1834. v Šoštanjju, leta 1858. je promoviral doktorjem medicine na dunajskem vseučilišču, bil potem v Ljubljani, kjer je začel marljivo delovati in prosep slovenskega naroda. Vršile so se velike politične spremembe, absolutistični sistem je padel, sledil je oktoberski diplom, februarska ustava 1861. Za narodno probujo Slovincem so leta okoli 70 najznamenitejša. Takrat je bil jeden najprirednejših narodnih delavcev pokojni dr. Jos. Vošnjak. Povsodi je bil poleg, pri ustanovitvi »Slovenske Matic«, pri »Slovenskem Narodu« in pisal je obilo. Bil je tudi imeniten taborski govornik. Udeležil se je tudi tabora v Šempasu. Bil je štajerski deželni poslanec, potem se je preselil na Kranjsko, kjer je bil deželni poslanec in odbornik. Bil je tudi štajerski državni poslanec. Deloval je tudi na literarnem polju. Njegov roman »Pobratimi« je znan. Sodeloval je prav zadnje čase tudi pri »Vedi«. S svojim nesebičnim delom si je

pridobil trajnih zaslug za slovenski narod. Čast njegovemu spominu!

Imenovanja. — Namestništvo v Trstu je imenovalo za inženirja stavbinskega pristava Dominka Buiča na Voloskem, za definitivnega stavbinskega pristava H. Heinezeja v Trstu; stavbinski praktikant Artur Marozzi v Tolminu je imenovan za pr. stav. pristava.

Koliko časa bo še trajala revizija? — Najbrže bo trajala le še par dni, mogoče bo v četrtek zadnji dan! Zato pozivljamo vse, da se požurijo; kdor še ni šel pogledat na glavarstvo, kako je upisan, naj stori to nemudoma!

Laške sleparije pri ljudskem štetju. — Ponaredili so med drugimi tudi polo in podpis g. profesorja dr. Kosa. Če se niso ozirali niti na ugledne Slovence, si lahko mislimo, kako brezobzirno so postopali s polami drugih Slovencev. — Slov. stavbeni podjetnik Znidarčič je upisan s svojo družino za Nemca. On seveda je izpolnil vpisovalno polo po slovensko ter upisal sebe in svojo družino za Slovence. Sedaj kar nakrat je bila na glavarstvo pola in v njej nemški Znidarčič. Tako so kradli Slovence, kakor so le mogli. — Vdova Pisk ni bila dobila nobene pole in ni nič podpisala. Na glavarstvu pa je videla polo, v kateri je upisana za Italijanko. — Delavec Fr. Medvešek je bil upisan s celo družino z italijanskim občevalnim jezikom, istotako vpokojeni nadučitelj Cicero; mestni učitelj na Ajševici Vittori je upisan z družino za Italijana, dasi je v redu izpolnil vpisovalno polo s slovenskim občevalnim jezikom. Sodni uradnik Š. je stanoval pri laški družini; upisan je bil seveda za Laha. — Vpokojenec Fr. Vrtovec je bil upisan za Laha in za laško njegova družina. — Takih slučajev je vse polno. Vse to kaže, da so sleparili pri ljudskem štetju v Gorici nekateri hišni gospodarji, revizorji in drugi magistratovi uslužbenci. Pole so prepisovali, falzificirali podpise — originalne pole so šle v peč, kakor pred 10 leti! — in požrli so bili nekaj tisoč Slovencev. Toda prebaviti jih niso mogli. Zopet so tu v strah in grozo Lahov!

Navdušenje vlada med našim ljudstvom v Gorici. — Revizija je vzbudila to navdušenje. Naši ljudje v mestu so bili navajeni na samo zaničevanje, katerega so bili deležni svoje čase prav povsodi, tudi na glavarstvu. Vedno je obveljalo povsodi, kar je hotel Lah. No, sedaj vendar enkrat tudi »šklač« nekaj velja. Sedaj bodo šteti tudi Slovenci! Veselje polje po srečo našega ljudstva in veselje je govoriti z ljudmi, ki so bili kar po vrsti upisani za Lahe; kako so zadovoljni, da so prepisani za Slovence ter da vendar enkrat veljajo za Slovence! Vsa čast vsem, ki so se takoj zganili, da so upisani za Slovence. Ponosnih glav hodijo okoli mestni Slovenci, ki lahko vskliknejo s pesnikom: Tu mi smo gospodarji pa Bog in naši carji!

Zavedna slovenska uslužbenca. — Trgovec Lah v Gosposki ulici je zapisal svojega vrtnarja in kuharico pri ljudskem štetju za Italijane. Sedaj pa sta bila oba klicana ter zahtevala odločno, naj se popravi pola, kar se je tudi zgodilo. **Goriška služničad, vzgleduj se in samozavestno nastopaj!** Znanih je še mnogo slučajev, ki jasno kažejo, kako krvoločne so se pokazali razni italijanski gospodarji proti svojim slovenskim služabnikom.

Deželne podpore in »Gorica«. — V pravo zagato smo spravili »Gorico« s tistimi slovitimi deželnimi podporami. To kaže njeno prazno besedičenje. Sedaj se lovi za hoteli in zadrugami, sedaj zopet pravi, da ima pripravljen izkaz izplačanih in neizplačanih podpor pa da ga noče priobčiti; nato pa pozivlje nas, naj ga mi priobčimo. No, mi ga ne moremo priobčiti, ker ga nimamo in ker ga ne moremo dobiti. Dobijo pa ga lahko klerikalci od deželne odbora. Če ga res že imajo, naj ga izročijo nam; ga hitro priobčimo, če ga oni nočejo! Pa mi damo vrlim poslancem S. L. S. čast in pohvalo. — Torej le sem z izkazom!

Joj, kako so nedolžni! — »Gorica« je vsa začudena, kako je mogla »Soča« reči, da so bili klerikalci v zvezi z laškimi liberalci proti imenovanju g. Rebeka za okr. glavarja v Gorici. Vsa začudena je pa prosí za božjo voljo, naj povemo, kje so intrigirali in kaj so zagrešili? Ti grdi hinavci! Sedaj tajijo, ker jim tako kaže in ker mislijo, da smejo svojim bravcem utajiti, kar hočejo. Kar smo pisali, je vse re-

snica. Povemo lahko tudi, kako se je jeden njihovih kaporionov opravičeval; da oni ni nič intrigiral proti g. R., ampak protivljenje je izšlo od tu in tu. Poznamo klerikalce, kako znajo obračati plašč po vetru!

Zalostna mu majka! — Pišejo nam iz mesta: Anton Štrukelj, doma iz Ozeljana, bivajoč sedaj s svojo družino via Ronco di Levini, je izjavil na revizijskem uradu, da je pristen Slovenec, ampak, da mu žena ne dopusti, da bi zapisal celo družino za Slovence! Nato ga je vprašal revizor, kakšen jezik hoče zapisati za družino, na kar je on odgovoril: italijanski. Evviva!

»Obrambno« delo »Straže«. — Povedali smo že, da »Slov. Staža« podpira take-le umazane in lažnive časopise, kakoršen je n. pr. goriški »Novi Čas«, ki ubije v vsaki številki enega učitelja, povzdiguje ob jednom v deveta nebesa najnevrednejšega nunca. »Straža« pa tudi daje denar »čukariji«. Noben čuk še ni plačal svojega kroja, vse plača organizacija z denarjem »Straže«! — Če lovijo klerikalni akademiki srednješolske dijake na »krok«, plačujejo dopjone z denarjem »Straže«; tako na najprostaškejši način lovijo srednješolce v klerikalne kremplje. — Tako je »obrambno« delo »Straže«. In v take namene naj bi sedaj prispevali Mohorjani, med katerimi so tudi naprednjaki? Niti vinarja za umazane klerikalne liste in niti vinarja za čukarijo in za kroge klerikalnih študentov!

Uravnava Vrtojbičce. — O uravnavi Vrtojbičce je razpravljal dežel. zbor leta 1904. Po pregledovanjih na licu mesta od strani okr. glavarstva in dežel. odbora je končno poljedelsko ministerstvo naročilo gozdarsko-tehničnemu oddelku beljaškemu, naj izdela in predloži splošen podoben načrt o uravnavi Vrtojbičce. To se je zgodilo. Načrt je izkazoval 60.000 K potrebnosti. K temu znesku je vlada sklenila prispevati v smislu § 7. zakona z dne 4. januarja 1909. drž. zak. št. 4. s 40%, dočim bi morale plačati dežela 30% in občine 30%; te poslednje bi morale skrbeti tudi za vzdrževanje naprave. Dežel. zastop je sklenil prispevati k izvršitvi pričujoče naprave z zneskom 18.000 K, ki se izplača v treh letnih obrokih po 6000 K. Zajedno pa je pozval c. kr. vlado, naj zviša svoj prispevek vsaj na 50%, da s tem olajša zasebnim interesentom breme (30%), ki bi presegalo njih moči. Občina goriška je obljubila prispevati z 20% k izvršitvi tistega dela hudournika, ki teče skozi mesto, to pa s pogojem, da se odstrani mlinski jarek pri Šempetru. Občina Vrtojba je sklenila dati 15% v denarju, ostalo pa v delu; občina Šempeter pa je sklenila »sprejeti regulacijo Vrtojbičce, kar zadene kat. občino Šempeter«. Zadnji dve občini sta prosili, da bi se izvršilo delo v režiji občin. Vse tri občine so se zavezale, da bodo pravilno vzdrževale izvršeno regulacijo.

Vse to je naznanil deželni odbor c. kr. namestništvu, ki je nato sporočilo, da nikakor ne more ugoditi želji občin Vrtojba in Šempeter glede izvršitve naprave v režiji občin, ker mora izvesti regulacijo gozdarsko-tehnični oddelk beljaški. Pri tem bi seveda mogli pomagati domači delavci, ki bi se jim mogla poveriti tudi posamezna dela na pogodbo. Kar se tiče pogoja, ki ga je stavila občina goriška, je c. kr. ministerstvo odgovorilo, da se da mlinski jarek pri Šempetru odstraniti, ne da bi bilo treba znatno premeniti načrt. To vprašanje se bo obravnavalo za časa, ko se bodo izdelovali podrobni načrti. Končno je ministerstvo sporočilo, da bo urediti vprašanje o državnem prispevku z deželnim zakonom. Občinam je deželni odbor priporočil, naj izpreme svoje sklepe v gorenjem smislu.

Po »Samoupravi«.
Kanalska podružnica Jugoslovanskih železničarjev bo imela 5. novembra t. l. izredni občni zbor, kateri bo v Kanalu v gostilni pri gosp. Mihi Zega popoldan ob 4. uri.

Hruška cvete. — Na vrtu za vilo trgovca g. Jos. Deklevé za gradom cvete hruška. Lep cvet nam je prinesel g. Dekleva v naše uredništvo. — Pred kratkim smo videli velik cvet črešnje izpod Čavna.

Izpred sodnije. — 41 letni Jos. Copič iz Lokavca je obsojen na 48 ur zapora, ker je pretepel svojega očeta. — 16 letni Andrej Bavdaž iz Baške doline je obsojen na 8 dni zapora, ker je uganjal z neko deklico nedovoljene reči. — Mfekarica

Cint C. iz Krmina je bila obsojena v Krminu na 14 dni zapora in v globo 100 K, ker je prodajala pokvarjeno mleko. Pri okrožni sodnji v Gorici so jej prisodili samo globo 60 K.

Žveza narodnih društev.

Renče. — Tamn. in pev. društvo »Svoboda« se srčno zahvaljuje članom v Serajevem, ki so na predlog g. Mih. Mozetiča nabrali za društvo K 21'20, posebno še gg. Arčon Antonu, Francu Romanu in Avgustu, Martinčič Antonu in Mozetič Rih. za izdruženi sod v znesku K 6. — Zivelji darovalci!

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Monopol na užgalice. — Osmutek za vpeljavo monopola na užgalice je v finančnem ministerstvu že izdelan, vendar njegova definitivna vsebina, kakor tudi dan izpeljave še nista določena. Državna režijska, kakor čujemo, ni nameravana; vendar je to pereče vprašanje že zdaj zelo komplicirano. Začetek monopoliziranja bo z Novim-letom 1912, ko se bo prepovedala uporaba belega fosforja. S tem se namerava zadati mnogoterim tovarnam za užgalice ljud udarec. Veliko vprašanje pa je, če bo parlament v kratkem času, ki mu je na razpolago, rešil monopolno predlogo. Pri vsem je pa tudi vpoštevat, da bo omenjena prepoved glede fosfora stopila na Ogrskem v veljavo še le 1913. in bo treba misliti naši državni polovici, kako preprečiti uvoz iz Ogrske. Zatorej ni izključeno, da se bo tudi pri nas odložila omenjena prepoved do l. 1913.

Uvoz vžgalic v Egipt je znašal l. 1910 samo 74.323 L. E., medtem ko je še l. 1909. dosegel 82.323 L. E. Pri tem navedenju so največ udeležene avstrijske in italijanske tovarne. Uvoz avstrijskih vžgalic je znašal v pretečenem letu 15.884 L. E., leta 1909. pa 20.958 L. E.; oni italijanskih vžgalic 13.413 (15.005) L. E. Nasprotno pa se je zvišal uvoz iz Švedije in je znašal 37.376 (proti 33.936) L. E. Iz te države uvoz še vedno narašča.

Politični pregled.

Poslanska zbornica skonča menda danes prvo čitanje predloge o laški pravni fakulteti. Proračunska debata, pri kateri se odloči vprašanje bodoče parlamentarne večine, utegne trajati do sobote.

Turčija išče zaveznikov. Govori se, da hoče zveze z Avstrijo in Nemčijo ter da so bili v Carigradu že neki tostvarni pogovori. Turški listi pa sedaj propagirajo misel alijiranja Turčije z Angleško.

Revolucija na Kitajskem. — Iz New-Jorka brzojavljajo, da je glasom vesti v Washingtonu položaj na Kitajskem zelo kritičen. — Vlada je iz azijsko-vztočnih vod odposlala v reko Jangtse tri druge ladje, tako da je sedaj na omenjeni reki zbrana ameriška eskadra obstoječa iz 12 ladij.

Narodno skupščino v Pekingu je v imenu regenta otvoril princ Shi-To. Prestolni govor, ki ne omenja ustaje, izraža željo, da bi se uvedlo ustavno vladanje.

Prestol dinastije Mandžu se maja. Ta dinastija ni domačega ampak tujega rodu. Tataji so.

Do leta 1644 je vladala domača dinastija Mingov, dočim so Mandži vladali kakor vazalni knezi v neki pokrajini. Notranje nemire pa so Mandži porabili v to, da so vrgli dinastijo Mingov in posedli sebe na prestol nebeskih sinov. Zato so Kitajci vedno sovražili dinastijo Mandžu, ki so se mogli vzdržati skoro tri stoletja le vsled prirojenega fatalizma. Kljub temu pa je prišlo do opetovanjih usta. Ljudje, ki poznajo razmere v Kitaju, pravijo, da je sedanja ustaja mnogo nevarnejša, nego prejšnje. Cilj ustašev je vreči dinastijo Mandžu in proglasiti kitajsko republiko. Resnost položaja se najbolje razvidi iz tega, da tudi vojaki, ki jih vlada pošilja proti ustašem, stopajo zaporedoma v tabor ustašev. V proglasu revolucionarjev na kitajski narod je rečeno, da je kitajski civilizacija stara 4000 let, da je kitajski narod bil večkrat napaden od barbarških plemen in je vedno uspešno odbil te napade.

Zadnji barbari, ki so prodrli v Kinu, so bili Mandžuri. Pod njihovim gospodarstvom je Kitaj nesrečen, a na mesto tega

treba sedaj postaviti slobodo, enakost in bratstvo. Da se to doseže, treba izvršiti sledeče: 1. Mandže, ki tlačijo Kitajsko že 260 let, se ima pregnati; 2. celo Kitajsko treba zjediniti pod novo vlado, a dežele, ki se nahajajo pod tujo vlado (Mandžurijo itd.) treba dobiti nazaj; 3. ima se proglasiti republiko s široko demokratično ustavo in predsednikom na čelu; 4. vsakdo ostaja lastnik svojega zemljišča, ali mora dokazati to svojo pravo in vpisati v zemljiške knjige.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Italijani so zasedli Derno.

»Ag. Stefani« poroča iz Tripolisa, da je došla tjakaj brezžična brzojavka, ki naznanja, da so Italijani zasedli Derno.

Domačini proti Italijanom.

»Agencija Stefani« javlja iz Benghazije: Turške čete, ki so se dne 19. in 20. t. m. upirale, so se umaknile v neredu v notranjost dežele. Beduini nadlegujejo neprenehoma po noči naše prednje straže, ne da bi napravili veliko šodo.

Vojni ujetniki na potu v Italijo.

»Agencija Stefani« javlja iz Tripolisa pod 22. t. m.: Položaj je neprenehoma ugoden. — Včeraj je 500 turških državljancev na krovu nekega nemškega parnika odpotovalo v domovino. Parnik »Neva« je s 400 vojnimi ujetniki in v domovino potujočimi Turki na krovu odplula iz tukajšnje luke.

Razna poročila.

Pri Bengasiju so doživeli Italijani baje ten poraz. Padlo je v boju baje 800 Italijanov in 885 Turkov in Arabcev. V Bengasiju so Turki pred zavzetjem od strani italijanske armade poklali baje vse Italijane. — Boji in napadi za Tripolisom se ponavljajo. Aeroplani so konstatirali, da gre turška konjenica proti Tripolisu. — Turki dobivajo pomoč in vojaštvo skozi Egipt.

Razne vesti.

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Gradcu bo imelo svoj IV. redni občni zbor dne 28. X. 1911 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih z običajnim vzporedom. Slovanski gostje dobrodošli!

Akad. tehn. društvo »Tabor« v Gradcu naznanja, da se bo vršil I. redni občni zbor društva v soboto, dne 28. t. m. v gostilni »Zur grünen Steiermark« (na voglu Radetzky-Wieland-Gasse) točno ob osmih zvečer. Slovanski gostje dobrodošli.

Sijajen izgled češkega rodoljublja. — Umrli je na Češkem odvetnik dr. Herman Janovsky, ki se je nekdanj intenzivno udeleževal javnega življenja in je bil svojedobno tudi državnozborni poslanec. Pokojnik je bil umet. češki patrijot in je to osvedočil tudi v svoji oporoki, zapustivši sve svoje imetje, ki znaša en milijon in pol kron, češki šolski družbi in kolegiju Hlavke (dijakom v prid).

Požar v Carigradu. — V Carigradu je divjal zopet požar. Zgorelo je 119 poslopj.

Oropana pošta. — Pri Elbasanu so roparji napadli pošto ter pobrali z nje denarja v znesku 30.000 funtov. Potem so izginili. Tako poročajo iz Soluna.

Zrakoplovska nesreča. — Iz Prage poročajo, da je avijatkinja Logler napravila javen polet med krajema Kladno in Křečeban. Vspela se je do 500 m visoko. Hotela je napraviti krog ter se spustiti potem na zemljo, pa je padla z višine 10 m. Dobila je neznatne poškodbe, zrakoplov je razbit.

Kolera v Istri. — Pri 42 letnem kmetu Mihelu Kocjančiču v Taru so konstatirali kolero; istotako pri 4 letni Valeriji Bernobič. Oba sta izolirana.

Revolucija v inseratu. — Monarhisti, ki so se bojevali na Portugalskem proti republikli, so iskali vojake na nenavaden način. V Londonu je bilo čitati v »Generalanzeigerju« tak-le inserat: »Iščemo se prostovoljci za Portugal. Ponudbe pod »180 Corps« poslovna postaja londonskega Generalanzeigerja.« Če so jih kaj dobili, sporočimo.

(Dalje na četrti strani.)

Američanska mornarica. — Dne 31. oktobra t. l. bo pred New Yorkom mobilizirana največja in najmočnejša mornarica, kar so jo kedaj imele Združene države. Kontradmiral Osterhaus bo poveljeval na ta dan 102 ladjam. Ob enem bo mobilizirana v Los-Angeletu »Pacific-flota«. Državni mornariški tajnik Mayr je izjavil, da je odredil mobilizacijo v namen, da se skaže njena pripravljenost ter odkrijejo morebitni njeni nedostatki.

Pretep med 2000 osebami. — Prebivalci krajev Specchia in Miggiano so si hudi sosedje, ki se vedno pričakajo med seboj. V zadnjem času pa so se razmere med njimi še poostrele, tako da je prišlo do krvavega spopada. Pri železniški postaji, ki je skupna obema krajema, se je zbralo z jedne in druge strani okoli 2000 oseb, oboroženih z noži, palicami in revolverji. Vpili so z jedne in druge strani ter se potem spopadli. Obilo oseb je več ali manj ranjenih. Bila se je cela bitka, ki je trajala dobre pol ure. Posegli so končno vmes karabinjeri. En karabinjer je težko ranjen.

Spreten uradnik

se išče za večje tovarniško podjetje: Kristijan, 22—28 let star, ne-ožeažen, popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika. Obča in trgovska izobrazba. Ponudbe pod: A. B. na upravo tega lista.

Dvonadstropna hiša se proda

v sredini mesta Idrije, na prometnem kraju. V njej se nahaja že nad 20 let gostilna. — Hiša je jako pripravna za trgovino ali vinsko kupčijo na debelo, ker ima prostorno klet. Cena 25.000 K. Naslov pové naše upravništvo.

Strugarski pomočnik

se sprejme v trajno delo.

Vpraša se v strugarni z motornim obratom Jos. Oberstar v Sodražici, Kranjsko.

Odda se

radi boleznim in družinskih razmer takoj v najem pod ugodnimi pogoji stara, dobrodoča gostilna

v godnem kraju na Kranjskem. Kje, poizve se pri upravništvu.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tordka v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5 se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Ivan Maroni - Gorica

ulica Ariosto Mattioli goriška tovarna mosaičnih plošč, izdelanih po beneškem sistemu in iz navadnega cementa. Izvršuje raznovrstna olupševalna dela pri stavbah, bodisi iz cementa ali iz ponarejenega kamna. — Elegantne kopalne banje. — Cevi iz cementa v raznih širjavah. Sprejme se kakoršnokoli delo.

Naznanilo preselitve.

Trgovino »pri železnem možu« in zalogo starin se je preselilo v

Magistratno ulico.

Velika zaloga starin kakor: vsakovrstnih slik, bronastih izdelkov, pohištva, kipov, orožja od vseh stoletij, minjatur, bakrorezov, porcelana itd. itd.

Zaloga novega orožja vseh vrst toliko za lov kakor za strelišča, samokresov, avtomatičnih pištol vseh sistemom, raznovrstnih patron, šiber itd. itd.

Cene konkurenčne.

Ivan Gyra, izdelovatelj orožja in zapriseženi Izvedenec.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst., — Telefon št. 78. Račun poštas hranilnice šte. 837.315.)

Na občnem zboru dne 23. aprila 1911. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Brezplačni hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6%.

Stanje 31. dec. 1910.: Zadrugnikov 1886 z deleži v znesku 73.642 kron. — Hranilne vloge: 1.423.351,26. Posojila: 1.488.919.—. — Rezervni zaklad: 92.847,44 — Vrednost hiš: 372.096,66.

Waldperle

brezalkohola

Edini izdelovatelj: Moritz Löw, Brünn-Hussowitz.

napravljena iz izbranih gozdnih sokov kojim je pridjana velika množina sladkorja. S soda vodo, mineralno vodo, ali studenčnico se lahko napravi izborno osvežujočo pijačo. — Postavno zavarovano. — Zdravniško priporočeno.

Pozor rodoljubi!

Zahtevajte povsod naše igralne karte „Primarka“ in „Slava“

Na prodaj so v Gorici: v trgovini Gaspardis na Travniku št. 24, v tobakarni Sardagna, Gosposka ulica, v Solkanu: tobakarna Andrej Ličen, v Kojskem: trgovina Karol Lerardič, v Tolminu: A. J. Vrtovec.

Za one, ki trpijo na želodcu!

Vsem onim, ki se si nakopali kako želodčno bolezen s prehlajenjem ali s preobremenjenjem želodca, z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, premrzlih ali prevročih jedi ali z nezmernim življenjem kakor: želodčni katar, krče v želodcu, bolečina v želodcu, težo prebavo ali zastojanje, se priporoča tem potom dobro domače sredstvo, čegar blagodejni vpliv se je preiskusil že več let. In to je

Hubert Ulrich-ovo želiščno vino.

To želiščno vino je izdelano iz izvrstnih zdravilnih želišč in iz vina ter ojači in oživi prebavne organe človeka. Zeliščno vino odstrani nerednosti pri prebavljanju in pospešuje tvoritev zdrave krvi.

S pravočasno porabo se udušijo želodčne bolezni že v kalu. Zatorej se ne sme obotavljati pri uporabi. Simptomi, kakor: glavobol, kolcanje, napihnjenost, bljuvanje, ki se pojavljajo pri starih želodčnih boleznih, poenjajo večkrat po par požirkih tega vina.

Zaprte in njega slabe posledice, kakor kolika, utripanje, srca, slabo spanje, kakor tudi nabiranje krvi v jetrah, v slezeni in hemoroidne bolečine se odstranijo z želiščnim vinom. Zeliščno vino odstrani neprebavljivost in vse nepotrebne stvari iz želodca in čreves s tem, da pospešuje stol.

Suho in blede obličje, pomanjkanje krvi,

slabost so po navadi posledice slabe prebave, pomanjkljive krvotvoritve in bolnega stanja jeter. Osebe, ki nimajo teka, so nervozno oslabiljene in ozlovoljene, trpijo na glavobolu, so brez sna, hirajo in trpijo. Zeliščno vino daje oslabiljenemu življenju novo moč. Zeliščno vino povzdigne tek, pospeši prebavo in hrano, oživlja premembo snovi, pospeši tvoritev krvi, pomiri razdražene živce in vstvari novo veselje do življenja. Mnoga priznavanja in zahvale spričujejo to.

Zeliščno vino se dobi v steklenicah po 3 in 4 K v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romans, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Čedad, Videm, Palma, Cervinjan, Ogej, Fiumičel, Gradež, Sežana, Vipava, Postojna, Trst, Milje itd., kakor tudi v vseh drugih manjših in večjih krajih Goriško-Gradišćanske v lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici zeliščno vino po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Hubert Ulrich-ovo Zeliščno vino.

Moje želiščno vino ni nobeno tajno sredstvo; njegove sestavine so: vino malaga 400, vinski škrljaj 100,0, glicerina 100,0, črno vino 200,0, sok jerebike 150,0, črešnjev sok 32,0, aniz, razne rastlinske korenine itd. Te sestavine se zmešajo.

Kupujte

pri tvrdki

Kupujte

Kerševani & Čuk

na Stolnem trgu (Piazza Duomo) v GORICI šte. 9

Ker le ta Vam nudi najboljše in najcenejše šivalne stroje, dvokolesa, puške, samokrese, gramofone in plošče, vsakovrstna kmetijska orodja, slamoreznice, stiskalnice, drozgalnice, orala, brane itd. Posebno priporoča:

Original Victoria šivalne stroje, kateri so pripravi za umetno vezenje in krpanje, ter imajo lahke tek.

Original Victoria šivalni stroji imajo dva pasova za hitri in počasni tek, ter so po rabi 20 let še vedno brezsumni.

Z Original Victoria šivalnim strojem napravite od 2000 do 3000 ubodov v 1 minuti.

Za Original Victoria šivalne stroje jamčimo 10 let.

Tvrdka opozarja cenj. kolesarje na svojo zalogo koles Puch, Styria, Dürkopp ter domače izdelke. Vsakdo

kdor kupi pri tej tvrdki dvokolo je postrežen solidno in si prihrani najmanj K 30— ker tvrdka ne vračuna provizije zastopnikov. Vsled tega je pri tvrdki Kerševani & Čuk po ceni blago.

Daje tudi na mesečne obroke.

Ceniki zastoj in poštnine prosto

